

Un treball d'investigació i una exposició documenten el republicanisme a Girona

La mostra, que s'obre avui a la Casa de Cultura, és el fruit d'una recerca exhaustiva de l'arrelament comarca per comarca

EVA VÀZQUEZ / Girona
 ● Quan va arrelar el pensament republicà a les terres gironines?, quantes publicacions afins al seu ideari van aflorar fins a la Guerra Civil?, a quines comarques va

tenir més implantació?, quines van ser les personalitats que més van contribuir a la seva difusió? Aquestes i altres qüestions es resolen per primera vegada de manera conjunta i amb una visió global del terri-

tori a l'exposició *El somni republicà*, fruit d'una llarga investigació dirigida per l'historiador Enric Pujol en què han participat una trentena d'experts en la matèria i que s'inaugura avui (20 h) a la Casa de

Cultura de Girona, amb el llibre que recull aquestes aportacions historiogràfiques a manera de catàleg. La mostra, que serà itinerant, conté abundant material inèdit, en bona part procedent de fons particulars.

Una trentena d'estudiosos han treballat en l'últim any en un exhaustiu projecte de recerca per documentar amb detall l'origen, el desenvolupament i la implantació del republicanisme a les comarques gironines entre els anys 1900 i 1936, és a dir, des de molt abans de la proclamació efectiva de la República. «El republicanisme no és un fenomen que sorgeixi com un bolet amb la validació a les urnes l'any 1931, sinó que es remunta a la segona meitat del segle XIX, quan fins i tot es crea el primer règim republicà, el 1873», explicava ahir Enric Pujol, director de la investigació i l'exposició que la il·lustra, mentre enllestia el muntatge a la Casa de Cultura amb el dissenyador, l'artista Marcel Dalmau. Pujol entén que aquest moviment que va tenir implicacions no només polítiques, sinó també socials, urbanístiques, pedagògiques i culturals, s'alimenta de partits d'un espectre molt ampli que abraçava des de la dreta fins a l'esquerra radical, des de l'espanyolisme a l'independentisme, però en el cas de Catalunya, des del primer terç del segle XX, es va produir «un decantament hegemònic cap al catalanisme d'esquerra, cap als postulats sobiranistes» que implanta Francesc Macià amb la proclamació

L'exposició *El somni republicà*, que es podrà veure fins al 25 d'abril, ahir en ple muntatge a la Casa de Cultura. / MANEL LLADÓ

de la República, en un gest d'afirmació controvertit, segons l'historiadors, però sense el qual «no podria explicar-se la instauració de la Generalitat, el primer govern català amb atribucions pròpies d'un estat modern».

La principal aportació d'aquesta laboriosa recerca, recollida en un llibre de més de 250 pàgines, és que per primera vegada ofereix una visió de conjunt del moviment republicà a les comarques gironines que Pujol confia que ser-

veixi d'estímul perquè s'afrontin estudis semblants sobre la resta del territori català. En aquest sentit, de la minuciosa consulta de biblioteques, arxius i col·leccions privades, dels quals procedeix bona part del material fins ara inèdit recollit a l'exposició i al llibre, es desprèn que el republicanisme va arrelar sobretot a l'Alt i el Baix Empordà i al Gironès, amb focus també de gran intensitat a les capitals de comarca, i que «van fer una aportació política

decisiva a l'empenta que va tenir aquest ideari a tot el país», i en especial a través de les seves figures indiscutibles: Carles Rahola, Josep Puig Pujades, Miquel Santaló i Josep Irla, reivindicats també a la mostra. Una prova de l'enorme receptivitat que va despertar el moviment és l'existència de més de setanta capçaleres de publicacions específicament republicanes que van florir en aquest període a les terres gironines i que també per primer cop han estat

registrades amb minuciositat. De fet, el llibre dona prou rellevància al paper de cada demarcació per dedicar tot un bloc a l'anàlisi de les peculiaritats del pensament i l'acció republicanes comarca per comarca. A l'exposició, que es podrà visitar fins al 25 d'abril i després serà itinerant per diverses ciutats tant gironines com de la resta de Catalunya, l'amplitud de l'arrelament es constata per mitjà de nombroses fotografies dels principals casals republi-

cans i les activitats que programaven, des de cursos de català per a treballadors fins a mítings, exposicions i balls, però també d'objectes fins ara insòlits, com ara un mocador amb el retrat de Macià imprès, una col·lecció de cromos sobre el procés estatutari, segells commemoratius, postals que escarnien el rei, estendards d'associacions, fulls volants, il·lustracions satíriques, llibres, manuscrits, pintures i dibuixos d'artistes com ara Francesc Gallostra i Pep Colomer, Josep Aguilera o un jove Dalí. També es fa ressò de les cançons de l'època, i es poden escoltar en una gravació els himnes del moment: *La campana*, *Els segadors*, *La marsellesa* i el tema de Riego. La memòria sonora es recuperarà amb un recital de cançons republicanes de Biel Majoral, dis-sabte a l'Auditori Viader (20 h). El recorregut, que descriu també la repercussió que l'ideari republicà va tenir en el moviment obrer i el sindicalisme, en la igualtat de gènere, en la sanitat i la tecnologia, es tanca amb un documental de Gerard Bagué de quinze minuts de durada en què s'entrevisten diversos testimonis que van conèixer de primera mà l'efervescència republicana aquells anys que el somni, l'autogovern, va ser real.

► **Lluís Freixas inicia els seus «Camins particulars» en la narrativa.** L'escriptor i periodista cassanenc Lluís Freixas va presentar ahir a la Casa de Cultura de Girona el seu primer llibre de narracions, *Camins particulars* (Accent). En la presentació, Freixas va estar acompanyat per l'autor del pròleg, Miquel Pàrolí, els també escriptors Lluís Muntada i Vicenç Pagès, i l'editor Oriol Ponsatí-Murlà. El llibre conté tretze relats en els quals Freixas ha volgut construir un univers propi. / M. LLADÓ

api immobles
 GIRONA / API
 SUBHASTES
 972 203 701
 www.apimmobles.com

Immoble en subhasta a:
 SANTA COLOMA DE FARNERS
 Superfície:
 88 m²
 Producte:
 Pis ocasió

amb un sol gest
 podem
 canviar
 la cara
 del món

Col·labora en la defensa dels drets humans
 2013 0618 72 0200626754
 Si vols més informació truca'ns al 93 2093536
 o bé consulta la nostra
 web www.ai-cat.org

Amnistia Internacional